

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

Μαρούσι, 26-02-2019

Αρ.Πρωτ. 30467/Φ1 ΕΞ
197561 ΕΙΣ/Π.Ε.

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 23 20
AND

ΠΡΟΣ : Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ : Βουλευτή κ.
- Νίκη Κ. Κεραμέως
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 3419/15-11-2018»

Απαντώντας στην Ερώτηση με αριθμό 3419/15-11-2018, την οποία κατέθεσε η Βουλευτής κ. Νίκη Κ. Κεραμέως με θέμα «Σύγχρονη μάστιγα ο σχολικός εκφοβισμός», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της σχολικής κοινότητας και τις αλλαγές στο ευρύτερο κοινωνικό, πολιτισμικό και οικονομικό περιβάλλον (Διασφάλιση της ελεύθερης, ισότιμης και ποιοτικής εκπαίδευσης και προαγωγή των ευκαιριών για τη δια βίου ανάπτυξη), προχώρησε στην ποιοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, βασιζόμενη στις αρχές και τους στόχους της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία, της Σχολικής Αγωγής και Προαγωγής της Υγείας, της μείωσης των παντός είδους διακρίσεων και της ισότιμης πρόσβασης ανεξαιρέτου εθνικής, κοινωνικής, θρησκευτικής, φυλετικής καταγωγής κ.α. στην εκπαίδευση.

Ως εκ τούτου, ιδρύθηκε νέα Διεύθυνση Υποστήριξης Προγραμμάτων και Εκπ/σης για την Αειφορία (Π.Δ. 18/2018, ΦΕΚ 31 Α', άρθρο 36) με τις εξής οργανικές μονάδες:

- Α) τμήμα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία
- Β) τμήμα Σχολικής Αγωγής και Προαγωγής της Υγείας
- Γ) τμήμα Πολιτιστικών Θεμάτων και Υποστηρικτικών Δομών
- Δ) τμήμα Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης και Ψηφιακών Μέσων.

Η παράγραφος 4, του άρθρου 36, του εν λόγω νόμου, αναφέρεται στην σύσταση του Τμήματος Β' Σχολικής Αγωγής και Προαγωγής Υγείας, το οποίο είναι αρμόδιο για:

- α) την προώθηση των θεσμικών προσαρμογών που απαιτούνται για την υλοποίηση του εθνικού στρατηγικού σχεδίου Δράσης για την αγωγή και προαγωγή της υγείας σε όλες τις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- β) τη σύνταξη σχεδίων αποφάσεων και εγκυκλίων που αφορούν στο σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης των ζητημάτων που προάγουν τη σωματική και ψυχική υγεία των μαθητών/τριών και των μελών της σχολικής κοινότητας στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής σε μια προσπάθεια συνολικής θεώρησης για την πρόληψη και αντιμετώπιση των φαινομένων εκφοβισμού και βίας στο σχολικό περιβάλλον, εισηγείται σταθερά και με συνέπεια την αναγκαιότητα και τις κατάλληλες τεχνικές, ώστε τα σχετικά ζητήματα και αρχές να διατρέχουν το περιεχόμενο των Προγραμμάτων Σπουδών και τη θεματολογία των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Δίνοντας έμφαση στην καλλιέργεια θετικών στάσεων και αντιλήψεων με στόχο την πρόληψη, το Ι.Ε.Π. εισηγείται εκείνες τις παιδαγωγικές μεθόδους και διδακτικές προσεγγίσεις στο εκπαιδευτικό έργο του σχολείου, οι οποίες βασίζονται στην εργασία σε ομάδες, καλλιεργούν τη συνεργασία και την αλληλεγγύη και ενισχύουν την ψυχική ανθεκτικότητα των μαθητών και των μαθητριών.

Υπό αυτό το πρίσμα, κατά τα σχολικά έτη 2016-2017 και 2017-2018, με την υποστήριξη του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, υλοποιήθηκαν στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και κυρίως δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης μεταξύ άλλων και σε ζητήματα δικαιωμάτων, σεβασμού και αποδοχής της διαφορετικότητας, πρόληψης της βίας και του εκφοβισμού κ.ά. στο πλαίσιο της Θεματικής Εβδομάδας «Σώμα και Ταυτότητα».

Σε συνεργασία με το ΥΠ.Π.ΕΘ., το Ι.Ε.Π. έχει προτείνει Φορείς, οι οποίοι δραστηριοποιούνται ενεργά στο πεδίο της πρόληψης και αντιμετώπισης, ώστε ειδικοί (π.χ. ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί κ.λπ.) να συνεργαστούν με το εκπαιδευτικό προσωπικό των σχολείων για την από κοινού υλοποίηση συναφών εκπαιδευτικών δράσεων, ενώ στην ιστοσελίδα του (<http://www.iep.edu.gr/el/thematiki-evdomada-category>) παρέχει εκπαιδευτικό υλικό και διδακτικές προτάσεις για την υλοποίηση δράσεων από τους εκπαιδευτικούς και τις εκπαιδευτικούς των σχολείων. Επιπρόσθετα, για την υλοποίηση της Θεματικής Εβδομάδας υπάρχει πρόβλεψη για την πραγματοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης πάνω σε συναφή ζητήματα για εκπαιδευτικούς και για γονείς/κηδεμόνες σε προαιρετική βάση κατά τις απογευματινές ώρες.

Ως εκ τούτου, αναγνωρίζοντας την παιδαγωγική σκοπιμότητα προσέγγισης αυτών των ζητημάτων στο σχολείο και λαμβάνοντας υπόψη την αποδοχή από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (σχολική κοινότητα, φορείς κ.α.), το Ι.Ε.Π. στην πρότασή του για την υλοποίηση της Θεματικής Εβδομάδας κατά το σχολικό έτος 2018-2019 ανέδειξε ακόμη περισσότερο τα ζητήματα αυτά. Στο πλαίσιο αυτό, εγκρίθηκε η υλοποίηση της Θεματικής Εβδομάδας Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης σε ζητήματα Δημοκρατικής Συνύπαρξης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για το σχολικό έτος 2018-2019, με την υπ' αριθμ. πρωτ. Φ1/6058/Δ2/15-01-2019 εγκύκλιο του ΥΠ.Π.Ε.Θ. Η θεματική εβδομάδα υλοποιείται στα Γυμνάσια, Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια Λύκεια, Εργαστήρια Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, ΔΥΕΠ Γυμνασίων της χώρας με θεματικές σχετικές με την εμπέδωση της δημοκρατικής κουλτούρας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν τις ανησυχίες και τις προκλήσεις που εγείρουν θέματα υγείας, ασφάλειας, ελευθερίας και δημοκρατικών σχέσεων.

Η προσέγγιση του θέματος από το Ι.Ε.Π. και το ΥΠ.Π.Ε.Θ. βασίζεται στη βαθιά πεποίθηση ότι η ανάπτυξη ενός ανοιχτού, δημοκρατικού, συμπεριληπτικού σχολείου, που ευνοεί την ψυχοκοινωνική και συναισθηματική υγεία και ευημερία όλων των μαθητών και των μαθητριών, που είναι προσανατολισμένο στις ανάγκες κάθε μέλους της σχολικής κοινότητας, αποτελεί την αναγκαία συνθήκη για τον περιορισμό της σχολικής αποτυχίας και σχολικής διαρροής καθώς και την εξάλειψη φαινομένων βίας, εκφοβισμού, ρατσισμού κ.λπ. και πρέπει να αποτελεί τον πυρήνα ενός εθνικού σχεδίου δράσης, αντίστοιχα.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στις αρμοδιότητες των Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) -που πλέον υποστηρίζουν το εκπαιδευτικό έργο των σχολείων- έχει συμπεριληφθεί προς αυτή την κατεύθυνση, η σχετική μέριμνα για συνεργασία με τα Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.) για «αα) την εφαρμογή αντισταθμιστικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την αντιμετώπιση φαινομένων, όπως η σχολική αποτυχία, η διαρροή μαθητών και ο σχολικός εκφοβισμός, ββ) την καταπολέμηση κάθε μορφής αποκλεισμού και διακρίσεων και την προώθηση της

ενταξιακής εκπαίδευσης, ενισχύοντας και στηρίζοντας τους εκπαιδευτικούς με επιμορφώσεις....» (άρ. 4 του ν. 4547/2018, ΦΕΚ 102 Α').

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΠΑΑΔ/Φ.ΕΓΚΡ./243/30559/11-09-2018 Απόφαση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 (άρθρο 2 παρ.1) με θέμα «Έγκριση για την κίνηση διαδικασιών πρόσληψης χιλίων διακοσίων πενήντα (1.250) Εκπαιδευτικών και Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ), με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για χρονικό διάστημα δέκα (10) μηνών, για το σύνολο των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, για το σχολικό έτος 2018-2019 (Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων)», το ΥΠ.Π.Ε.Θ. τοποθέτησε Κοινωνικούς Λειτουργούς κλάδου ΠΕ30 και Ψυχολόγους κλάδου ΠΕ23 σε σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2018-2019.

Ειδικότερα, σε ό, τι αφορά την επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού, το ΙΕΠ σε συνεργασία με το ΥΠ.Π.Ε.Θ., σχεδιάζει να συμπεριλάβει τα σχετικά θέματα στα προγραμματιζόμενα επιμορφωτικά προγράμματα, με στόχο την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων για την πρόληψη και αντιμετώπιση/ διαχείριση των φαινομένων εκφοβισμού και βίας στο σχολικό περιβάλλον. Επίσης, πρέπει να τονιστεί ότι το Ι.Ε.Π. συμμετέχει ως εταίρος σε πρωτοβουλίες και συνεργασίες με αρμόδιους φορείς που κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση.

Παράλληλα, το Ι.Ε.Π. υλοποιεί την Πράξη με τίτλο «Επιστημονική Υποστήριξη Σχεδιασμού Εξειδίκευσης Δράσεων ΠΕΣ (Πρόωρης Εγκατάλειψης του Σχολείου)», στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και Εθνικούς Πόρους, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη διεξαγωγή έρευνας στην εκπαιδευτική κοινότητα για την καταγραφή των βασικών αιτιών της μαθητικής διαρροής, όπου ξεχωριστό κεφάλαιο της μελέτης θα αποτελέσει η συσχέτιση της μαθητικής διαρροής με σύγχρονα κοινωνικά φαινόμενα όπως η οικονομική κρίση, οι ανισότητες, η (έμφυλη) βία, το bullying κλπ. Στην έρευνα θα συμμετέχουν για πρώτη φορά διοικητικά και επιστημονικά στελέχη της εκπαίδευσης, εκπαιδευτικοί, γονείς/κηδεμόνες, στελέχη τοπικών κοινωνιών κ.λ.π.

Επίσης, η 6^η Μαρτίου έχει καθιερωθεί ως Πανελλήνια Σχολική Ημέρα κατά της Βίας στο σχολείο. Η ημέρα αυτή αποτελεί μια αφορμή για εκπαιδευτικούς, μαθητές/τριες και γονείς των σχολείων όλης της χώρας να ανταλλάξουν σκέψεις, πληροφορίες και ιδέες και να ενεργοποιηθούν δράσεις ευαισθητοποίησης για την πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας και εκφοβισμού που εκδηλώνεται μεταξύ και εναντίον των μαθητών/τριών, ώστε να περιοριστούν οι δίαυλοι εκδήλωσης της βίας στη ζωή των ανηλίκων και να αποτραπούν οι αρνητικές συνέπειες στις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Την Ημέρα της Σχολικής βίας και του εκφοβισμού καλούνται όλα τα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να αφιερώσουν χρόνο σε δράσεις – συζητήσεις – εκδηλώσεις με στόχο την ευαισθητοποίηση σε θέματα βίας και σχολικού εκφοβισμού.

Ολοκληρώνοντας, αναφέρουμε -ενδεικτικά- πρωτοβουλίες, δράσεις, παρεμβάσεις που έχουν αναληφθεί από το ΥΠ.Π.Ε.Θ. σχετικά με το εν λόγω ζήτημα:

- Κατά τα έτη 2013-2015 το ΥΠ.Π.Ε.Θ. υλοποίησε τις Πράξεις «Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ενημέρωσης, επιμόρφωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού» οι οποίες εντάχθηκαν στο γενικότερο πλαίσιο των Πρωτοβουλιών του ΥΠ.Π.Ε.Θ. για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού. Οι Πράξεις υλοποιήθηκαν με στόχο τη συγκρότηση μιας υποστηρικτικής δομής - δικτύου για την προώθηση εξειδικευμένων δράσεων πρόληψης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης γύρω από θέματα σχολικής βίας και εκφοβισμού, τόσο σε κεντρικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο Περιφερειακών Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και σχολικής μονάδας, με την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων σε αυτά. Τα αποτελέσματα από την υλοποίηση του προγράμματος «Ανάπτυξη και Λειτουργία Δικτύου Ενημέρωσης, Επιμόρφωσης, Πρόληψης και Αντιμετώπισης φαινομένων της Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού (ΣΒΕ)», που ολοκληρώθηκε με χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ 2007-2013, στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», αθροίζονται σε: α) περίπου 16.000 επιμορφωμένους

εκπαιδευτικούς κατανεμημένους σε όλη την Επικράτεια, β) πλήρες, επιστημονικά έγκυρο και επικαιροποιημένο, σύγχρονο υλικό για εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) (βλ. <http://stop-bullying.gr/>), γ) ευαισθητοποιημένους μαθητές και μαθήτριες, εκπαιδευτικούς και γονείς/κηδεμόνες και δ) μία σύγχρονη λειτουργική δομή για διάγνωση, πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων Σχολικής Βίας στις Σχολικές Μονάδες όλης της χώρας.

- Τέλος, τον Μάρτιο του 2016 υπεγράφη σύμφωνο συνεργασίας με Φορείς, το πεδίο ενασχόλησης των οποίων είναι η προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και των Δικαιωμάτων του Παιδιού, η παροχή υποστήριξης σε ατομικό, οικογενειακό και κοινωνικό επίπεδο, η πρόληψη- προστασία ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο, η παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής, σωματικής ή ψυχικής υγείας, η ένταξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων και η παροχή μη τυπικής ή άτυπης εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, το ΙΕΠ έχει εγκρίνει κατά το σχολικό έτος 2018-2019 πλήθος προγραμμάτων με στόχο, μέσω της ανάπτυξης εκπαιδευτικών εργαλείων/εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, την καλλιέργεια στάσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την πρόληψη των φαινομένων εκφοβισμού στο σχολικό πλαίσιο και κατ' επέκταση για την πρόληψη της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εσωτερική διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γενική Δ/ση Σπουδών Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης
3. ΙΕΠ
4. Τ.Κ.Ε.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜ. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΟΥΡΣΟΥΝΗ
--